

Українська мова
5-Б клас Добровольська В.Е.

Сьогодні
02.09.

Урок
№001

Українська мова в житті українців

Мета: розширити відомості п'ятикласників про рідну мову; сформулювати поняття про багатство і красу української мови; удосконалити вміння аналізувати висловлювання, відтворювати деформований текст, скласти невеликі тексти відповідно до комунікативного завдання, визначати засоби, що збагачують нашу мову, доречно використовувати їх у власному мовленні; за допомогою мовленнєво-комунікативного дидактичного матеріалу сприяти осмисленню краси й багатства рідної української мови; виховувати любов до слова.

Сьогодні
02.09.2024

Емоційне налаштування

Всіх до класу вже скликає
Голосистий наш дзвінок,
І ми радо поспішаєм
На цікавий наш...
урок.

Сьогодні
02.09.2024

Психологічна настанова на урок. Вправа «Самоналаштування»

Відчуймо себе часточками
колективу, краю, держави, Всесвіту
і скажімо:

**Я зможу сьогодні добре
працювати на уроці!**

Сьогодні
02.09.2024

Психологічна настанова на урок. Вправа «Самоналаштування»

Відчуймо себе часточками
колективу, краю, держави, Всесвіту
і скажімо:

Я – творча особистість!

Сьогодні
02.09.2024

Психологічна настанова на урок. Вправа «Самоналаштування»

Відчуймо себе часточками
колективу, краю, держави, Всесвіту
і скажімо:

**Я бажаю успіхів на
уроці і собі, і всім
однокласникам.**

Сьогодні
02.09.2024

Прочитай звернення від авторів підручника та як працювати з ним

Плекати — з любов'ю
вирощувати, виховувати
кого-небудь, що-небудь;
викухувати.

Вислови припущення, як слово пов'язане
з темою.

Мені подобається вивчати нові слова, подобається їх запам'ятовувати. Подобаються літери, що складаються у слова. Подобається, що весь наш світ наповнений словами. Подобається всміхатися до нових слів — так їх легше втримати у пам'яті. Усміхаюся до слова «переїзд» — і трошки пришвидшую крок, щоб не відставати від сестри (Дз. Матіяш).

Розкажіть, як ви сприймаєте нові слова. Чому для сучасної людини важливо мати багатий лексичний запас? Зверніть увагу на «слово дня». Що воно означає? Уведіть це слово у свій активний словник.

1. Як ви відчуваєте наявність мови у вашому житті?
2. Чи є місце в житті людини, де не потрібна мова?
3. Чому всі мови різні?
4. Що означають слова Ліни Костенко, узяті за епіграф уроку?
5. Які можливості відкриває для вас мова?

Відповідно до запитань
сформулюйте особисті цілі.

Уявіть своє життя без мови впродовж одного дня (місяця, року). Яким би воно було? Чи достатньо у вас інформації для відповіді на це запитання? Висловіть свої міркування кількома реченнями.

Вправа 3. Прочитайте речення і прокоментуйте їхній зміст. Розгляньте схему на с. 6. Зробіть узагальнення, зазначивши, чим для людини є мова.

1. Мова для мене є одним із головних героїв книжок. Вона надає образам іншого забарвлення, звучання та смаку, робить їх більш переконливими (М. Дочинець). 2. Пречисті хато, пісне й рідна мово! Хто має вас, той вже не загубивсь (Леся Степовичка). 3. Один з найвідоміших лікарів стародавності Авіценна говорив: «У лікаря є три засоби в боротьбі з хворобою — слово, рослина, ніж». Зверніть увагу — слово на першому місці (<https://t.me/inlvivinua>). 4. Не з чистого аркуша пишуть літопис, а з роду до роду, від батька до сина (М. Бойко).

Сьогодні
02.09.2024

ЩО ТАКЕ УКРАЇНСЬКА МОВА?

Це не просто відмінювання слів, написання апострофа і сила-силенна інших правил...

Мова — це весь твій світ!
Мова — це засіб мислення і пізнання.
Мова — це ознака, за якою
розпізнають українців.

Вправа 4. Виберіть один із текстів і прочитайте його виразно. Дайте відповіді на запитання і виконайте завдання.

І. Слово — найтонше доторкання до серця, воно може стати і ніжною запашною квіткою, і живою водою, що повертає віру в добро, і гострим ножем, і розжареним залізом, і брудом. Мудре і добре слово дає радість, нерозумне і зле, необдумане і нетактовне — приносить біду. Словом можна вбити й оживити, поранити і вилікувати, посіяти тривогу і безнадію й одухотворити, розсіяти сумнів і засмутити, викликати усмішку і сльозу, породити віру в людину і заронити зневіру, надихнути на працю і скувати сили душі... Зле, невдале, нетактовне, просто кажучи, нерозумне слово може образити, приголомшити людину (В. Сухомлинський).

1. Чи згодні ви з думкою автора, що слово як одиниця мови має такі можливості? Обґрунтуйте відповідь.
2. Як потрібно поводитися зі словом, щоб воно було спрямоване на добро?
3. Як цей текст пов'язаний із темою уроку?
4. Наведіть приклади із власного життєвого досвіду чи з художнього твору, коли слово «повертає віру в добро», «може стати... брудом», «приносить біду», «може викликати усмішку і сльозу», «може образити людину».

Так, це до тебе, саме до тебе це слово! Це від тебе залежить зараз, чи порветься золота нитка тисячоліть, а чи оживе і заграє на сонці!

Чуєш, пісня лунає, ти мимохіть тягнешся вслід за нею — вона старіша від тебе на тисячоліття і на тисячоліття молодша. Слово у пісні, як вода в ріці. Жива вода рідної мови на ноги зведе тебе і тоді, коли ти зневірюєшся у всьому. І перше слово твоє, до мами звернене, материнське слово хай розширює твої груди озоном людської гідності. Це ти несеш слово в серці, як наполохану пташку. Слово довірилося тобі і повірило в тебе. Не сполохай рідного слова, а захисти його, до серця притули, життям своїм переповни. Ти, саме ти — і ніхто інший (За І. Драчем).

1. Обґрунтуйте або спростуйте думку автора, висловлену в завершальних реченнях.

2. Текст закликає до:

- збагачення словникового запасу;
- вивчення пісень напам'ять;
- захисту й розвитку рідного слова;
- саморозвитку?

Сьогодні
02.09.2024

Уважно розгляньте схему. Яку інформацію про мову вона містить? Чи можна вважати її вичерпною? Як би ви доповнили схему? Перекажіть стисло

МОВА

сприяє нашому розвитку,
самовдосконаленню

забезпечує нашу
взаємодію, допомагає
спілкуватися

допомагає
пізнавати світ

стерігає наші
кордони

об'єднує нас у єдину
спільноту — український
народ

виражає наші емоції,
почуття, переживання

зберігає наші
культурні скарби

дає назву
всьому, що нас
оточує

- Що нового ви дізналися сьогодні?
- Які почуття викликала у вас тема уроку?
- Чи на всі запитання ви одержали вичерпну відповідь?
- Що було найважливішим на уроці?
- Що означає «підлюватися про мову»?

Сьогодні
02.09.2024

Домашнє завдання

**Виконайте вправу 7, напишіть
есе на одну із заданих тем.**

*Короткий запис у щоденник
с. 8 впр.7, есе.*

Сьогодні
02.09.2024

Рефлексія «Імбирний настрій». Обери емотикон, який відповідає твоєму настрою в кінці уроку

Я з усім упорався

Мене урок розлютив

Я дуже втомився

Все було легко та просто

Було складно та нічого не зрозуміло

Більше сміху ніж навчання

Чекаю наступний урок

